

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. II. An propositio damnata loquatur de simulatione formali, an etiam
de materiali?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

gam procedere à metu. Dicuntur autem Iosue, & eius milites *simulantes metum*, non quia intendebant decipere, sed quia permittebant deceptionem.

8. Sic etiam intelligitur illud factum Christi D., quo coram duobus discipulis accedentibus ad Emmaus, *finxit se longius ire*. Luc. cap. 24 dicitur enim finxisse per simulationem materialem; quia discipuli putabant, motum corporis Christi D. significare viam materialem; & ipse Dominus significabat suum ad cælos iter: quare discipuli decipiebantur, præter intentionem Christi D.; non enim intendebat deceptionem illorum, sed permittebat.

9. Quartum. Simulatio materialis est in duplici differentia. Alia est, quæ respicit obiectum, aut circumstantiam vitiosam, quæ non potest excusari à culpa. Nam Catholicus, qui simulat se Iudæum, aut Lutheranum, quamvis non simulatione formali, quia non ita se simulat ex intentione decipiendi, sed ex alia diverfa intentione, nullatenus excusatur à culpa. Alia est simulatio materialis (quam libenter vocarem materialissimam) quæ respicit rem, aut circumstantiam omnino indifferentem, quæ nihil continet vitij, aut culpæ. Talis est illa simulatio Machabæorum, & illa, qua Christus D. *finxit, se longius ire*, vt supra dixi.

C A P V T II.

An propositio damnata loquatur de simulatione formali, an etiam de materiali?

SYMMARIVM.

Argumenta pro damnatione solius simulationis formalis. n. 11. & seqq.

Damnatio comprehendit tam simulationem materialem, quam formalem. num. 14.

Et quomodo simulatio materialis afferat irreverentiam Sacramentis. Ibidem.

Simulatio materialis, quæ respicit circumstantiam vitiosam, non excusatur à culpa. num. 15.

Quomodo nomine simulationis veniat tam materialis, quam formalis? num. 16.

Sacerdos proferens verba consecrationis cum simulatione materiali, peccat gravissime. num. 17.

Comprehendi simulationem materialem, probatur à paritate amphibologiae. num. 18.

Item ex eo, quod fingit, dispensari merita Christi. num. 20.

Solvuntur obiectiones, num. 21. & seqq.

10. **V**T perfecte calleamus sensum huius damnationis, inquirimus, an solum damnetur propositio, quatenus adstruit licitam simulationem formalem administrationis Sacramentorum, nempe ex intentione decipiendi, saltem virtuali; an etiam damnetur propositio, quatenus respicit simulationem materialem, scilicet in qua præter intentionem administrantis decipiuntur fideles.

11. Et propositioni afferenti, quod damnetur solum simulatio formalis, videatur suffragari hæc argumenta. Primum, nam sola simulatio formalis est proprie, & strictè simulatio: ergo cum in his damnationibus standum sit pro verborum proprietate, dicendum est, damnationem intelligi de simulatione formali; nam simulatio materialis non est proprie, & strictè simulatio.

12. Secundum. Nam in dubijs cuiuslibet legis, semper debemus in-

G g 2 telli-

telligere id, quod est minus obligatorium. Ita cap. *In obscuris*. De Regul. iur. in 6. *In obscuris, quod minimum est, sequimur*. Et eadem regula habetur in L. *Semper in obscuris*. ff. de Regul. iur. item in leg. *Quidquid astringenda*. ff. de verbor. obligationibus. *Quidquid astringenda obligationis causa dictum est, id nisi palam exprimatur, omissum esse censendum est*. Ergo cum non palam exprimatur simulatio materialis, omissa esse censenda erit, atque adeo non mansisse sub damnatione. Et cap. contra eum. De Regul. iur. in 6. dicitur. *Contra eum, qui legem dicere potuit apertius, facienda est interpretatio*. Cum ergo damnatio potuerit explicare, an intelligatur propositio de simulatione materiali, videtur facienda esse interpretatio contra rigorem legis, & hæc intelligenda esse iuxta minimam obligationem, quam potest imponere.

13. Tertium. Nam damnatio eo respicere videtur, ne fiat dolus in administratione Sacramentorum: sed simulatio materialis, in qua præter intentionem contingit deceptio passiva, non est dolus: ergo damnatio non respicit simulationem materialem.

14. Dicendum tamen est, damnationi huic subiacere tam simulationem materialem, quam formalem factam in administratione Sacramentorum. Hoc probatur primo. Etenim constat, damnari eam propositionem, quia continet irreverentiam respectu Sacramentorum; ut amplius constabit ex dicendis capitibus sequentibus: atqui quando fit irreverentia rebus sacris per simulationem, eodẽ modo affert simulatio irreverentiã rebus sacris, sive simulatio sit formalis, sive materialis; ergo in hoc decreto utraque simulatio datur. Probatur minor. Nam qui co-

ram idolo thus projicit in thuribulum coram alijs, non excusatur à peccato, per hoc quod fiat simulatio materiali, & sine intentione significandi astantibus affectum adorationis, imo cum sola intentione olfaciendi odorem thuris; non solum propter scandalum, sed etiam, quia est cultus externus idoli: ergo sicut reverentia externa exhibita idolo, etiam cum simulatione materiali non excusatur à peccato contra præceptum adorandi solum Deum; ita irreverentia contra rem sacram, etiam cum simulatione materiali, non excusatur à peccato irreverentiæ: cum reverentia rei non sacrae, & irreverentia in rem sacram æquo iure censeantur proportionem servatã.

15. Similiter si quis in Missa, dum elevatur hostia, ostendat caput coopertum galero, vel pileo, simulans omissam adorationem debitam, quamvis simulatio sit materialis, & solum ex intentione propriæ commoditatis, irreverentiam committit ingentem, quin excusetur ex eo, quod simulatio sit materialis: ex quo patet, actionem non excusari ab irreverentia in rem sacram, ex eo quod simulatio sit materialis, & ea simulatio non fiat ex intentione decipiendi. Nam, sicut dixi cap. præced. Datur simulatio materialis, quæ respicit rem, vel circumstantiam vitiosam, quæ non potest excusari à culpa. Et talis est simulatio in administratione Sacramentorum, propter reverentiam illis debitam.

16. Probatur secundo conclusio. Quia nomine *simulationis* in communi modo loquendi, non solum venit simulatio formalis, sed etiam materialis: cuius manifestum signum est, quod Authores, qui concedunt, vel negant, licitam esse simulationem in administratione Sa-
cra-

cramentorum, non distinguunt inter simulationem formalem, & materialem, sed indistincte de omni simulatione loquuntur: ergo propositio dānata loquitur indistincte de qualibet simulatione formali, & materiali, atque adeò hæc damnatio condemnat utramque.

17. Confirmatur. Nam Sacerdos, qui diceret verba consecrationis super panem sine intentione consecrandi, ab omnibus dicitur simulasse consecrationem, quamvis non faceret ex intentione dicipiendi, sed solum ex intentione gloriandi de bona pronuntiatione verborum: hæc autem est simulatio materialis: ergo etiam simulatio materialis censetur ab omnibus vera, & absoluta simulatio.

18. Probatur tertio. Sicut se habet in verbis amphibologia, quæ usurpatur per terminum æquivocum significantem plura ut plura; ita se habet in factis, & rebus significativis simulatio materialis per signa externa significantia res diversas; sed amphibologia, quæ datur in termino æquivoco significante tum blasphemiam, tum aliud etiam obiectum, non excusatur à peccato contra Religionem, eo quod illam proferens non intendat illam proferre iuxta significationem blasphemix; sub quacumque enim intentione proferatur, affert irreverentiam blasphemix: ergo idem censendum est de simulatione materiali.

19. Minor probatur. Et exemplum sit in eo, qui asserit; *Ita est, per vitam Dei*, quæ ab omnibus Doctoribus numeratur inter blasphemias, eo quod sensus sit, *deficiat vita Dei, si hoc non est ita*, ideò autem numeratur inter blasphemias, quia significatur vita Dei ut defectibilis. Sed quid si non dicatur sub ea intentione, & significatione, sed sub

qua vita Dei non significetur ut defectibilis? Sane quamvis ea verba possint admittre alium sensum non irreligiosum, adhuc ea verba continent blasphemiam, quia sufficit, quod significat in vna usurpatione contumeliam Dei, quamvis in alia id non significet.

20. Probatur quarto. Qui simulat utcumque administrationem Sacramenti, fingit, se dispensare merita Christi: sed fingere quod dispensat merita Christi D. cum re vera illa non dispensat, illudit Christo D. ergo qui simulat utcumque administrationem Sacramenti, Christo D. illudit. Quæ omnia confirmantur ex cap. *De homine*. De celebr. Missæ, ut referam cap. 4.

21. Obiectiones sub initium huius capituli propositæ nullius momenti sunt. Ad primam respondeo, falsum esse antecedens: nam simulatio materialis vera, & propria simulatio est; ut constat ex cōmuni modo loquendi, & respectu Sacramenti affert circumstantiam irreverentiæ.

22. Ad secundam respondeo, verum esse, quod in dubijs, & obscuris, quod minimum est, sequi debemus. Nego tamen de hoc esse posse dubium circa Sacramenta, cum simulatio materialis sit vere, & proprie simulatio, & in hoc casu afferat irreverentiam.

23. Ad tertiam neganda est maior: quia non damnatur solum propter vitandum dolum; sed quia quævis simulatio administrationis Sacramentorum est contra reverentiam Sacramentis debitam.